

SØVÆRNS- ORIENTERING

Udenrigsminister U.Ellemann-Jensen modtager front. (SVN FOT).

NATO 40 år fejres i København

Landet over deltog enheder og tjenestesteder i festligholdelsen af NATOs 40 års dag den 4. april. I København deltog Torpedobådeskadren som søværnets bidrag.

Seks torpedobåde af WILLEMOES-klassen samt et antal køretøjer fra Torpedobådenes mobile Base (MOBA) forlagde under kommando af chefen for Torpedobådseskadren fra Holmen mod Københavns inderhavn. De 5 torpedobåde og MOBA ankom til Havnegade klokken 10, mens KRIEGER fortøjede ved Udenrigsministeriet. I dagens anledning vajede NATO-flaget fra torpedobådene.

Efter sine engagementer bl.a. på Flyvestation Karup ankom Udenrigsministeren og gik om bord i KRIEGER, som umiddelbart efter afgik. Ministeren modtog kort efter front fra de øvrige torpedobåde på Københavns Red.

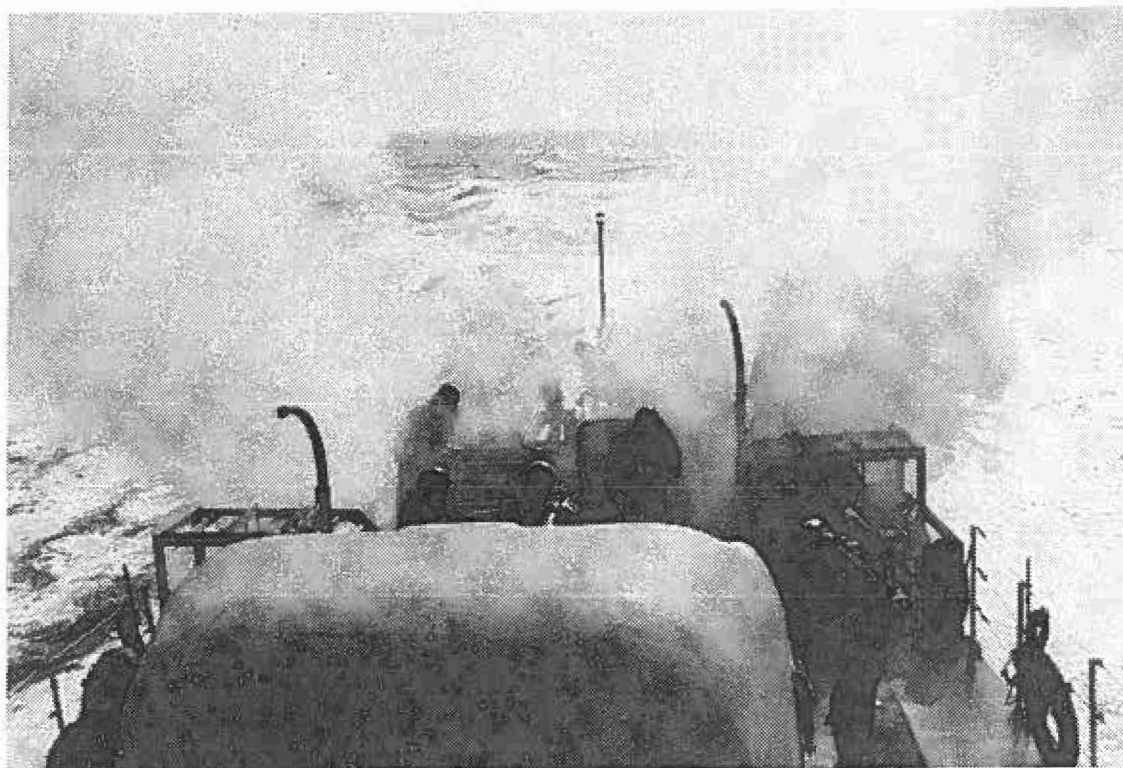
Efter fire F 16-fly havde overfløjet eskadren syd for Hven gennemførte de tre torpedobådsdivisioner en kort evolering for ministeren og de mange ombordværende pressefolk. Efter en blæsende, men vellykket tur på Sundet ankom eskadren atter til Havnegade.

Så snart gæsterne havde forladt eskadren gennemførte Søværnets Tamburkorps et program på kajen, hvorefter de inderste både i de to kvejl åbnedes for offentligheden.

Eskadrens skibe og MOBA forlagde atter til Holmen klokken 17 efter en vel gennemført og værdig højtideligholdelse af 40 årsdagen.

(TBE)

På togt med HAVFRUEN

HAVFRUEN under affyring af dybdebombemortéer.
(HAVF FOT).

Den 21. marts stod bevogtningsfartøjet HAVFRUEN (HAVF) sydover i Sundet for i de følgende tre uger at forrette tjeneste under Bornholms Marinedistrikt.

Togtet blev indledt med våbenuddannelse i form af sømålsskydning og dybdebombekast. Efter at have udsendt behørig advarsler til eventuelle ubåde på undervandstelefon kastede HAVF et såkaldt 5-bombediagram. Angrebet var succesfuldt, og en større stime sild blev tvunget til overfladen, hvor de overgav sig betingelsesløst. Aftensmaden var hjemme.

Efter et par dage i havn på grund af kraftig blæst gik HAVF atter på havet for at overvåge aktiviteten i området. Udover den mere rutinemæssige patruljesejls blev der flere lejligheder til at overvære østtyske skyde- og ASW-øvelser.

Det var under en sådan østtysk ASW-øvelse, at en trawler fra Neksø fik en ubåd i trawlet og kun med nød og næppe undgik at blive trukket ned. HAVF blev beordret til positionen med henblik på at få identificeret og fotograferet ubåden, når den dykkede ud. Der var imidlertid den ulempe, at vinden var stærkt opfriskende fra nordøst, hvilket gjorde forlægningen temmelig ubehagelig. Efter tre timer ankom HAVF til området og fik kort efter øje på ubåden, en sovjetisk WHISKEY-klasse. Vinden var på dette tidspunkt frisket til 23 m/s, og søen havde rejst sig. For at fotograferer ubåden måtte HAVF lægges tværs i søen med lav fart med det resultat, at kokkens benløse fugle fløj ud af kabysen. Det var derfor en træt og sulten besætning, der hen på aftenen ankom til Rønne.

Den sidste dag inden hjemrejsen var der atter bud efter HAVF. Denne gang var det en trawler fra Ærø, der efter at være beordret til Polen af et polsk fiskeriinspektionsskib forsøgte at stikke af til Neksø. Om bord havde trawleren to polske fiskeriinspektører, der nægtede at forlade skibet, før sagen var overdraget til de danske fiskerimyndigheder. HAVF nåede trawleren ca. 12 sømil øst for Neksø og bad den stoppe. Efter en times forhandling frem og tilbage endte det med, at trawleren skulle sejle til Neksø med de to polske inspektører om bord samt et kontrolhold fra HAVF. Efter ankomst skulle sagen overdrages til de danske politi- og fiskerimyndigheder, hvorefter HAVF skulle sejle polakkerne tilbage til deres skib, som blev uden for dansk område. De ville imidlertid ikke om bord i et dansk orlogsskib, med mindre

den stedlige polske konsul var med. Konsulen fortalte senere, at polakkerne var bange for at blive sat i forhør om bord i HAVF. De blev derfor synligt lettede, da de i stedet blev budt en gang stegt sild med persillesovs og efterfølgende risengrød med nisseøl. Da polakkerne var vel om bord i eget skib, kunne HAVF returnere til Rønne med konsulen.

Efter et således begivenhedsrigt togt med en udsejlet distance på 2230 sømil kunne HAVF med god samvittighed vende hjem til Holmen den 11. april for afvikling af opsparet frihed.

(HAVF)

Søværnets Mesterskab i Orienteringsløb

Torsdag den 30. marts blev søværnets mesterskaber i orienteringsløb afholdt i Tokkekøb Hegn med Flyvestation Værløse som arrangør. Med 41 deltagere tilmeldt i de forskellige rækker.

Desværre var der en del afbud samt flere, der slet ikke mødte til start.

De, der deltog, roste de tre forskellige ruter, som senior herre, senior damer og old boys løb.

Ved præmieuddelingen fremhævede formanden for Søværnets Idrætskomite, kommandør C.Høgh, menig H.V.Lunau, MHV 3, for at have deltaget 25 gange i orienteringsløb.

Resultater:

HERRE SENIOR

1	223	SG	T.Å.Jørgensen	SPRI	74.57 min.
2	215	VP	P.L.Petersen	SES	75.29 -
3	217	SG	L.P.M.Johannesen	SOS	77.39 -
4	224	OS	K.K.Berg	VBS	91.45 -
5	221	SGE	L.H.Nielsen	SRS	94.12 -
6	208	SG	P.Mols	SOS	94.46 -
7	214	RTLG	P.Wulff	FLS KBH	94.57 -
8	225	LT	J.Krümmel	SOS	99.01 -
9	205	SSG	B.Bendix	SOS	101.38 -
10	211	SGE	G.Müller	SRS	102.30 -
11	204	LT	P.Storm	SOS	103.44 -
12	218	PL	T.T.Kjærulff	DAPH	105.45 -
13	202	LT	V.Bech	SOS	107.51 -
14	203	SGE	J.B.Poulsen	SRS	116.50 -

15	212	SG	F.Himmelstrup	SOS	124.58 min.
16	200	SGE	C.L.Andersen	SRS	138.50 -

DAME SENIOR

1	229	SG	L.Bak	SJND	78.54 min.
	230	MAEL	K.Y.Antonsen	SJND	udgået

OLD BOYS

1	237	PL	J.D.Andersen	ASO	81.38 min.
2	233	MEBA	J.N.Johansen	ASO	88.38 -
3	235	OK	P.Ramsing (privat)	FLS KBH	92.37 -
4	239	OK	T.S.Hansen	FCL	111.48 -
5	236	KL	K.Ravn	SOS	114.02 -
6	238	KL	G.Madsen	FCL	130.37 -
7		MG	H.V.Lunau	MHV 3	158.34 -

(IKO)

Travlt forår ved Bornholms Marinedistrikt

Efter en relativt stille periode i januar og februar startede den såkaldte "gassæson" ved Bornholm, hvor fiskerne under torskefiskeriet traditionelt opfisker et større antal sennepsgasbomber og anden krigsammunition, der forårsager udrykninger med marinedistriktets minørhold.

Proceduren for den minørmæssige behandling af de farlige krigsefterladenskaber samt det efterfølgende sagsbehandlerarbejde ved en såkaldt "gassag" er grundigt indarbejdet og har i sin nuværende form eksisteret uændret i godt 4 år. Kort fortalt går minørernes arbejde ud på at entre kutteren i rum sø, foretage en vurdering af den opfiskede genstands farlighed, uskadeliggøre genstanden, dumpe forurenede fangst og eventuelt is, samt efter ankomst til havn at overvåge rensearbejdet af trawl og kutter og sluttelig kontrolspore på skibet. Minørholdet består normalt af 1 holdleder og 2 minørgaster, og i det egentlige rensearbejde assisteres holdet af rensehold fra enten Bornholms Værn eller Bornholmske CF-kolonne.

Efter at have fortsat halvt ind i april ser det nu ud til, at gassæsonen så småt er ved at ebbe ud, så minørerne atter kan afse tid til deres daglige arbejdsfunktioner. I den mest hektiske periode nåede man helt op på seks gasudrykninger inden for et døgn.

Ved opgørelsen af kvartalets aktiviteter kunne det konstateres, at der i perioden indtil 1. april var foretaget 51 udrykninger, heraf var 34 "gassager". Der blev uskadeliggjort 1432 kg krigsgas af typerne senneps- og nysegas. Uskadeliggørelsen er sket enten ved dumping i godkendte dumpingfelter eller ved ilandbringning for senere destruktions på Kommunekemi. I forbindelse med disse gassager er der kasseret og dumpet 121.755 kg fisk til en dagspris på ca. 975.000 kr., ligesom der blev kørt 3858 km og sejlet 335 sømil. I to perioder på 14 dage har Søværnets Våbenskole velvilligt stillet en ekstra minørholdleder til rådighed, så den normalt toskiftede vagt kunne udvides til treskiftet.

(BHM)

Øvelse OPEN GATE 89 - en midtvejsrapport

Tirsdag formiddag 25. april befinder 2. Fregatdivisions korvetter PETER TORDENSKIOLD (PETO) og NIELS JUEL (NIJU) sig i Middelhavet ca. 50 sømil vest for Gibraltarstrædet.

Sammen med skibe, undervandsbåde og fly fra 8 andre nationer deltager korvetterne i øvelse OPEN GATE 1989. Netop nu afvikles grundlæggende samarbejdsøvelser for den store taktiske fase af 8 døgns varighed, der starter i aften. Korvetterne afsejlede fra København den 17. april om morgenen og deltog i luftforsvarsøvelser i Kattegat med kampfly fra Nordregionens flyvevåbener. Natten mellem den 17. og 18. april medvirkede korvetterne i øvelse BOLD GAME sammen med danske, vesttyske og norske torpedobåds- og flystyrker.

Fra en position ud for Christianssand i Norge sattes kursen sydvest over i Nordsøen, og sent på eftermiddagen tilsluttede PETO og NIJU sig en vesttysk Task gruppe bestående af destroyerne ROMMEL og SCHLESVIG-HOLSTEIN, fregatterne NEIDERSACHSEN og KØLN og forsyningseskibene SPESSART og COBURG. Samarbejdsøvelserne startede straks og varede de næste 4 dage. I den periode forlagdes gennem Den engelske Kanal, sydvest over i Biscayen, syd over langs Den iberiske Halvø til en position ud for Lissabon.

Herfra fortsatte den vesttyske styrke den 10 ugers uddannelsesstur, der bl.a. bringer dem til De kanariske Øer, Azorerne, Puerto Rico, østkysten af Amerika og Skotland. Korvet-

terne tog kurs mod Gibraltar og benyttede lørdagen til at slappe af efter den travle øvelsesaktivitet. Vejret har været fint hele ugen og øvelserne vellykkede. Der gennemførtes 2 genforsyninger af olie og vand fra SPESSART, og i en taktisk øvelse torsdag nat i Biscayen klarede korvetternes besætninger og materiel sig fornemt i det internationale selskab.

I strålende vejr anduvedes Gibraltarstrædet søndag formiddag, hvor delfiner boltrede sig tæt ved skibssiderne. Klokken 1500 lokaltid (B) var begge korvetter fortøjet ved Gibraltar basens sydmole i fornemt selskab med britiske flådeenheder, bl.a. ARK ROYAL og undervandsbåden TRAFALGAR. Besætningerne benyttede spadseretilladelsen til at udforske den imponerende og forunderlige klippe og særdeles interessante britiske kronkoloni.

Den danske konsul var særdeles hjælpsom og fortalte, at de sidste danske orlogsgaster, der besøgte Gibraltar, var skoleskibet ÆGIRs besætning og kadetkorpset for 25 år siden, et togt, begge korvetchefer mindes med glæde.

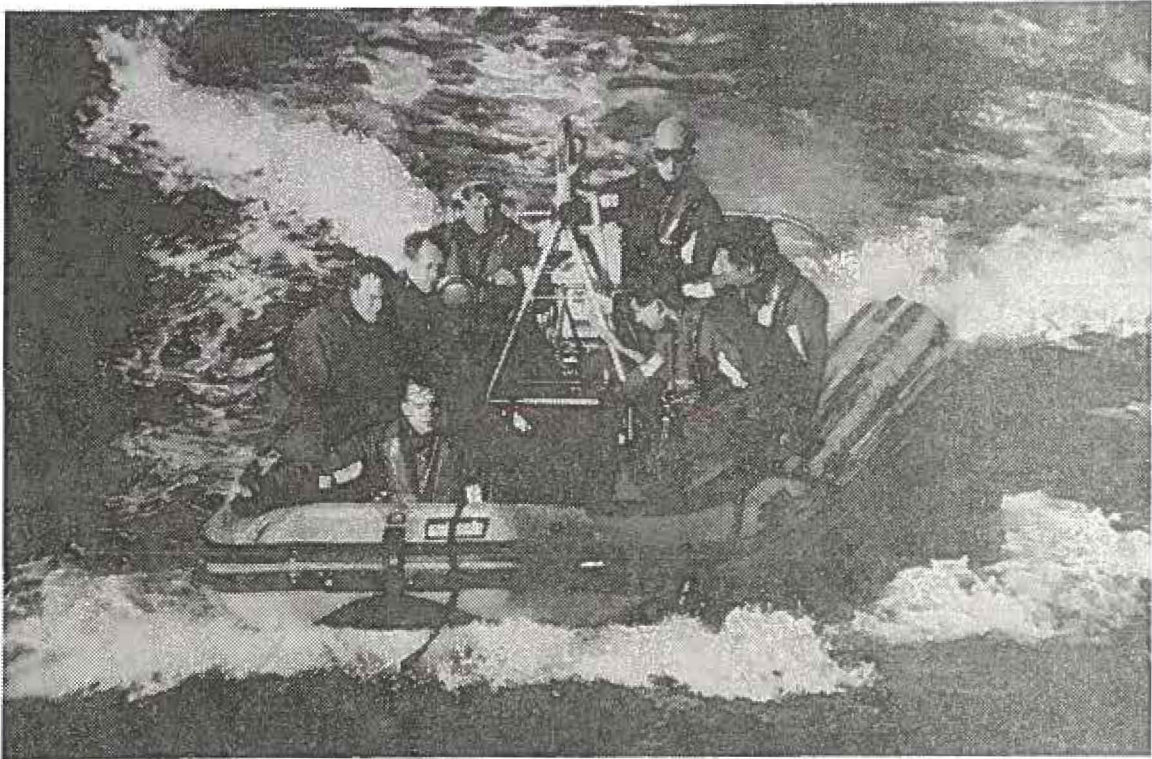
Under ugens eneste regnbyge lagdes ud fra Gibraltar mandag morgen kl. 0500, stod ud i Middelhavet og påbegyndte et taktisk og udfordrende opvarmningsprogram. NATOs stående Atlantstyrke var netop ankommet til øvelsesområdet efter en Atlantkrydsning fra Canada. Mandagen tilbragtes først og fremmest med våbenøvelser, og højdepunktet indtraf kl. 1020, hvor NIJU skød et taktisk SEA SPARROW-missil mod et Rushton mål og opnåede en perfekt træffer.

Fregatdivisionen kan melde alt vel og ser frem til endnu 3 travle og forhåbentlig indholdsrige uger.

(PETO og NIJU)

Glimt fra søværnets hverdag

Et af de vigtigste "redskaber" for inspektionsskibene er deres fartøj. Inspektionsholdet, der kontrollerer fiskeskibe, sejles frem og tilbage med fartøjet. Besætningen består af en fartøjsfører, en motorgast, der passer de to fyrre-hestes påhængsmotorer og en fartøjsgast.

Inspektionsskibet INGOLF og dens store gummi-
båd set fra LYNX-helikopteren. (Carl B.FOT).

Inspektionsholdet på vej tilbage til INGOLF i gummi-
båden. (Carl B.FOT).

Indland kort

Flådebesøg

Den vesttyske undervandsbåd U 11 (S190, type 205-klasse) aflægger rutinebesøg i Frederikshavn daglig i perioden 9.-18. maj. Chef er kaptajnløjtnant Joachim Zielke, og besætningen består af 4 officerer, 18 sergenter og 22 menige.

---ooOoo---

Det vesttyske hjælpefartøj TF 106 (Y 872) aflægger rutinebesøg i Frederikshavn 11.-12. maj. Chef er skibsfører P.Hartmann, og besætningen omfatter 10 mand.

---ooOoo---

Den britiske fregat HMS BEAVER (F 93, Type 22 BROADSWORD-klasse) aflægger rutinebesøg i Aalborg i perioden 17.-20. juni. Chef er kommandør A.Morton. Samlet besætning er 275 mand.

---ooOoo---

Den britiske destroyer HMS BRISTOL (D 23, Type 82) samt fregatterne HMS ACHILLES (F 12) og HMS ARIADNE (F 72, begge LEANDER-klasse fregatter) aflægger uofficielt besøg i København 18.-22. maj. Chef for styrken er kommandør P.M.Franklyn, og samlet besætning omfatter i alt 930 mand.

---ooOoo---

Den vesttyske korvet THESEUS (P 6056, Type 420 THETIS-klasse) aflægger rutinebesøg i Århus 19.-22. maj. Chef er kaptajnløjtnant A.Seidel. Besætningen består af fire officerer, 23 befalingsmænd og 40 menige.

---ooOoo---

Den indonesiske undervandsbåd KRI NANGGALA (Skrognnummer 402, type 1300 209-klasse) vil anløbe Skagen daglig i perioden 22.maj - 30. juni. Chef er Lt Colonel S.Nurkamal, og besætningen består af 15 officerer og 3 civile.

" Laane- og Sparekassens Jubilæumsfond af 1980 "

Fondens formål er en gang årligt at uddele en hæderspris på mindst 25.000 kr. til en offentligt ansat, der har ydet en særlig indsats, skriver Laane- og Sparekassen for offentligt Ansatte.

Indstillinger af personer til Laane- og Sparekassens hæderspris bedes indsendt af de pågældendes faglige organisationer, og skal indeholde en redegørelse for de indstilles særlige indsats.

Indstillinger fra de offentligt ansattes organisationer skal være fonden i hænde senest den 1. juli d.å. Der anvendes ikke indstillingsskemaer.

Tildelingen af hædersprisen finder sted den 23. september d.å.

Indstillinger indsendes til:

Laane- og Sparekassens Jubilæumsfond af 1980,
Reventlowgade 12,
1651 København V.

Fondens formål er også at yde økonomisk støtte til offentligt ansatte til videre uddannelse, herunder bl.a. kurser og ekskursioner af såvel faglig som organisatorisk art.

Ansøgninger om tilskud af fondens midler til disse formål kan indgives af offentligt ansatte, og skal indeholde oplysninger om: ansøgerens fulde navn, adresse, cpr.nr., tidligere uddannelse, nuværende arbejdsområde, formålet med den påtænkte videre uddannelse og et budget. Dokumentation for de givne oplysninger skal vedlægges ansøgningen, tillige med oplysning, om der søges økonomisk støtte andet steds.

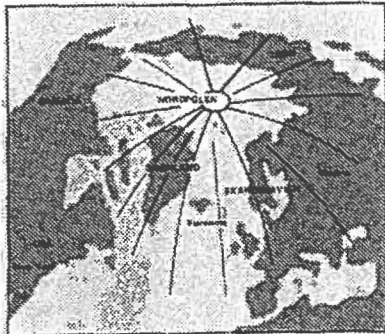
Ansøgninger skal være fonden i hænde senest den 1. juli d.å.

Uddelingen af legaterne finder sted den 23. september d.å.

Ansøgningsskema rekvireres i Laane- og Sparekassen, Reventlowgade 12, 1651 København V., telefon (01) 22 10 80, lokal 211 og 212.

Udland kort

International flåde afhandlingskonkurrence

United States Naval Institute inviterer for anden gang nationer verden over til flåde afhandlingskonkurrence og ser gerne bidrag fra Danmark. Afhandlingen kan omfatte geografiske og kulturelle påvirkninger på respektive mariner, deres forpligtelser og muligheder samt forbindelser til andre nationers flåder.

De tre bedste afhandlinger vil blive publiceret i Proceeding MAR 1990 udgave og præmieret med 1000 - 500 dollars.

Deadline er 1. august 1989, og afhandlinger i original version kan indeholde op til 3.500 ord.

Tilhørende fotos i farve eller sort/hvid forudses.

Indlæg sendes til Editor-in-Chief, International Navies Contest, Proceedings, U.S.Naval Institute, Annapolis, MD 21402 U.S.A.

Afhandlingen skal være på engelsk maskinskrift med dobbelt mellemrum og på 8½" x 11" papir. Se i øvrigt Proceeding MAR 1989 og bilag.

Japan anskaffer minestrygningshelikopter

Den første af seks Sikorsky S-80M-1 "airborne mine countermeasure" (AMCM) minestrygningshelikoptere er leveret fra Amerika til Japan, beretter Defence. Der er tale om eksportversionen af US Navy's MH-53E Sea Dragon AMCM helikopter. Yderligere tre minestrygningshelikoptere vil blive leveret i 1989 samt de sidste to i 1990. Forhandlinger foregår om levering af yderligere en serie på seks helikoptere. Minestrygningshelikopterens opgave er hurtig forlægning mod en minetrussel for etablering af en gennemsejlingskanal i et minefelt. Helikopterne kan trække mekanisk, akustisk og magnetisk minestrygningsgrej gennem vandet i fire timer før genoptankning må afbryde en mission.

Finland styrker antiundervandsbådskrigsførelse

Finland er første udenlandske køber af det svenske anti-undervandsbådsraketsystem benævnt Elma, skriver Jane's Defence Weekly. Den finske kontrakt med firmaet Saab anslås til en værdi af ca. 100 mio.kr. Elma, der allerede er installeret i over 30 svenske orlogsskibe, skal anvendes om bord i de finske HELSINKI 2-klasse missilbåde. Med købet af Elma vil den finske marine lægge vægt på suverænitetshåndhævelse af territorialfarvandet mod eventuelle indtrængende undervandsbåde. Elma-systemet er udviklet til at imødegå truslen fra mini- og kystundervandsbåde på lave vanddybder. Et Elma skibssystem omfatter fire LLS-920 affyringsramper, hver med ni raketter.

26.

S. P. E. Gøbel
Kommandør
Chef for Marinestabens
Udviklings- og Uddannelsesafdeling

International Navies Essay Contest

The United States Naval Institute is sponsoring a second International Navies Essay Contest to encourage discussion on issues important to the world's navies. Entries should cover geographic and cultural influences on individual or regional navies, their commitments and capabilities, and relationships with other navies. Authors of all nationalities are invited to enter.

The three best essays will be selected and published in the March 1990 *Proceedings*, the monthly magazine of the U. S. Naval Institute. Cash prizes of \$1,000, \$750, and \$500 will be awarded to the authors of the winning entries.

The deadline for submitting essays is 1 August 1989. Entries must be no longer than 3,500 words. If you do not have 3,500 words for us, but would still like to enter, please submit a 1,000 — 2,000 - word professional note, or a short comment for possible publication. Accompanying photos (color/black and white slides or prints) are welcomed.

Entry rules:

1. Articles must be original and not longer than 3,500 words.

**U. S. Naval Institute
Annapolis, Maryland 21402**

2. All entries should be directed to the Editor-in-Chief, International Navies Contest, *Proceedings*, U. S. Naval Institute, Annapolis, MD 21402.
3. Articles must be received at the Naval Institute on or before 1 August 1989.
4. Letters notifying the winners will be mailed on or about 1 October 1989.
5. All articles should be typewritten, double-spaced, and on 8½" x 11" paper.
6. The Naval Institute will publish the winning articles in the March 1990 *Proceedings*. Some entries not awarded prizes may be selected for publication. The authors of such articles shall be compensated at current established rates for the feature section for which they are bought.

7. The Naval Institute Editorial Board will judge the competition. Cash prizes of \$1,000, \$750, and \$500 will be awarded to the authors of the winning entries.

WIN \$1,000

**Deadline:
1 August 1989**

International Navies Photo Contest

Photographers are invited to participate in the Naval Institute's International Navies Photo Contest.

Entry rules:

1. Entries must be images of naval subjects.
2. Cash prizes of \$100 each will be awarded for the top three entries. All other entries will be considered for purchase at the Naval Institute's standard rates for use in *Proceedings* magazine or Naval Institute Press books.
3. Photos must be received on or before 1 August 1989, and should be directed to the Editor-in-Chief, International Navies Photo Contest, *Proceedings*, U. S. Naval Institute, Annapolis, MD 21402.
4. All photos must be labeled with the photographer's name and address, and be accompanied with a description of the subject matter and date the photo was taken.

Deadline: 1 August 1989

WIN \$100